

УДК 621.865.8

РОЗРОБКА РОБОТА-МАНІПУЛЯТОРА ДЛЯ ЗАВАНТАЖЕННЯ ДЕТАЛЕЙ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Студ. Д.О. Ненно, гр. МГМ-17

Науковий керівник доц. О.П. Манойленко

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Метою цієї роботи є визначення граничних параметрів робота-маніпулятора з метою розширення його технологічних можливостей. Завданням цієї роботи є проведення аналізу та розрахунків вузлів захвата робота-маніпулятора та пошук шляхів підвищення його вантажопід'ємності.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктами дослідження є процес надійного утримання та переміщення вантажу захватом робота-маніпулятора при виконанні технологічних операцій. Предметом дослідження є механізм захвата робота-маніпулятора.

Методи та засоби дослідження. Дослідження виконані з використанням загальних методик кінематичного та силового аналізу, а також з застосуванням САПР SolidWorks Simulation.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів.

В результаті силового аналізу виявлено зони концентрації високого напруження, які зосереджені в області штока пневмоциліндру, та встановлено, що величина напруження, яка виникає в 12 разів більша ніж величина в направляючих повзунів захватів.

Результати дослідження. При роботі на основов'язальному обладнанні завантаження катушок, вивантаженні рулону з полотном, тощо відбувається за допомогою кран-балки та тяжкої, небезпечної праці людей.

Для автоматизації цих процесів є можливим застосування робота-маніпулятора типу М20П40.01. Промисловий робот-маніпулятор типу М20П40.01 (Росія) призначений для обслуговування двох металорізальних станків з горизонтальною та вертикальною осями шпинделя. Робот-маніпулятор має п'ять ступенів вільності, причому рух по всім ступеням програмується. Даний робот-маніпулятор може бути оснащений двомісним захватним пристроєм (вантажопід'ємність кожного складає 10 кг), або одномісним захватним пристроєм (вантажопід'ємність якого складає 20 кг), ефективно працює зі стаціонарними (без приводними) багатопозиційними накопичувачами з похибкою позиціонування ± 1 мм.

При застосуванні його для завантажувально-розвантажувальних робіт на основов'язальному обладнанні (з масою полотна зі скалкою до 100 кг) необхідно визначити граничні можливості вузлів робота-маніпулятора та розглянути шляхи модернізації. Робот-маніпулятор складається з циліндру 1 (рис. 1, а), штока 2, поводка 3, який приводить у рух повзун 4 на якому, у свою чергу, жорстко закріплена губа 5.

Для захвату робота-маніпулятора був проведений силовий аналіз, при розрахунках було враховано, що сила тяжіння G (рис. 1, б) корисного вантажу та сила інерції F_{in} , яка виникає при його переміщенні, збігаються за напрямком.

Утримуючі сили тертя $F_{тр}$ в губках захвата при робочому тиску в пневмоциліндрі $P=0,6$ МПа становлять $F_{тр}=814$ Н:

$$S = 0,5 \cdot \pi \cdot (D - d)^2$$

де: D та d – відповідно, діаметри циліндра та штоку пневмоциліндра, мм;

f – коефіцієнт тертя (сталь-сталь $f=0,5$);

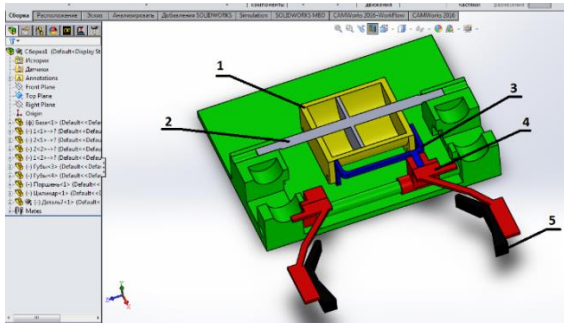
Таким чином в статичному стані захват може утримувати корисну масу в 83 кг. Величина сумарного згинаючого моменту ΣM в т. В визначається за виразом:

$$M_Z = l \cdot F$$

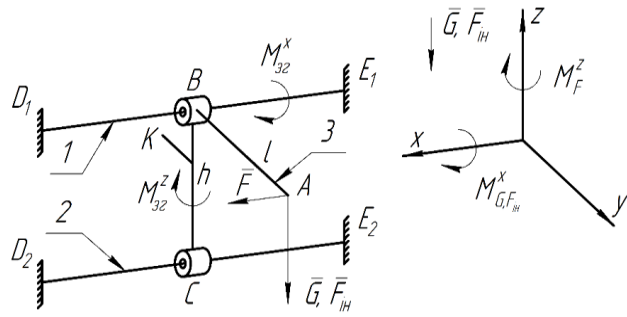
де: M_Z та M_x – відповідно, згинаючі моменти відносно осей Z та X;

m – маса вантажу ($m = 20$ кг);

a – прискорення при русі захвату ($a = 10$ м/с²).

а)

б)

Рисунок 1 – Конструкція захвату робота-маніпулятора:
а) – 3D модель механізму захвату робота-маніпулятора у розрізі;
б) – кінематична схема поводка та повзуна.

Враховуючи геометричні параметри захвату ($l = 0,087$ м) максимальне значення моменту складає $145,82$ Н × м. В результаті дослідження прийнятого небезпечного перерізу, в зоні з'єднання повзуна з направляючими, встановлено, що напруження складає 1.48 МПа, що в межах допустимого ($[\tau] = 20$ МПа.).

Для детальної перевірки всієї конструкції було застосовано SolidWorks Simulation та виявлено зони максимального напруження (рис. 2) в штоці, яке складає $19,2$ МПа.

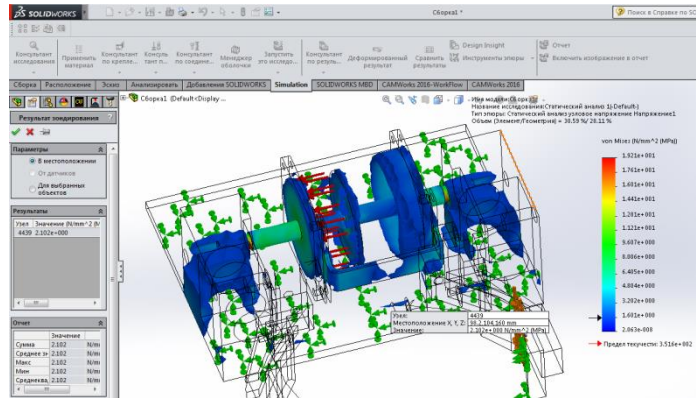

Рисунок 2 – епіюра напруг у механізмі

Висновки. Отримані результати показали, що механізм даного захвату може бути використаний для переміщення вантажу масою 100 кг, але потребує модернізації пневмоциліндру та збільшення зусилля захвату в $2,5$ рази.

Ключові слова: робот-маніпулятор, захват, силовий аналіз захвату.

ЛІТЕРАТУРА

1. Канаев Е. М. Конструкции промышленных роботов / Е. М. Канаев, Ю. Г. Козырев, Б. И. Черпаков, В. И. Царенко. - Москва "Высшая школа", 1987. – 95 с.